

*АЛЬОХІНА Галина Миколаївна,
викладач кафедри інформаційних технологій
та математичних дисциплін,
Київський університет імені Бориса Грінченка*

ЯКІСТЬ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація

Стаття присвячена аналізу сучасних підходів щодо розуміння сутності понять «якість освіти» та «якість вищої освіти», висвітлених у вітчизняних джерелах.

Ключові слова: *вища освіта, якість освіти, якість вищої освіти, забезпечення якості вищої освіти.*

Постановка проблеми та її актуальність.

За роки незалежності система освіти в Україні зазнала великих змін. Зросла кількість вищих навчальних закладів, з'явилися нові спеціальності, форми навчання тощо, що свідчить про ріст доступності освіти. У той же час, країна поступово здає свої позиції на світовому ринку, де ще недавно Україна посідала вагомі позиції в світі, зокрема, насамперед на ринку високотехнологічної продукції, якісна освіта для якої є вирішальною. Будучи країною з чи не найбільшою часткою населення, що має вищу освіту, сьогодні Україна посідає останні місця в Європі за часткою наукомісткої продукції у ВВП, що є наслідком зниження якості освіти. Отже, є очевидною наявність однієї з кризових складових економічного розвитку – криза якості та ефективності освіти [17, 88].

Чітко визнавши орієнтир на входження в європейський освітній простір, Україна здійснює модернізацію освітньої діяльності у контексті європейських вимог, предметно працюючи над практикою приєднання до Болонського процесу.

Стратегічною задачею української освіти є приведення її до світових стандартів. Для реалізації визначеної стратегії пріоритетним завданням сьогодення є забезпечення високоякісної освіти на всіх її етапах і рівнях, оцінювання її результативності та управління якістю [21].

Рівень і значення якості вищої освіти з урахуванням потреб як економіки, так і окремих громадян та суспільства в цілому, а також розвиток інституційних механізмів, що забезпечують якість вищої освіти, є пріоритетним в системі загальнодержавної освітньої політики.

У зв'язку з процесом глобалізації та євроінтеграції та тими змінами, що відбуваються в сфері вищої освіти, питання забезпечення якості вищої освіти набуває особливої актуальності та потребує розгляду її у контексті визначень сучасності як плинної цілісної складності у ситуації глобальних трансформацій [24; 26].

У болонських комюніке (2005, 2007, 2009, 2010, 2012) країнами-учасницями, якою Україна є з 2005 року, приділяється увага щодо забезпечення якості вищої освіти. Зокрема, у *Бергенському комюніке* [5] країни-учасниці закликаються докласти зусиль для підвищення якості діяльності вищих навчальних закладів шляхом прийняття та впровадження *Стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти* [22], які згідно з *Лондонським комюніке* [14] є визначальним чинником змін у забезпеченні якості. Також у *Лондонському комюніке* звертається увага на те, що вищі навчальні заклади повинні продовжувати розробку внутрішніх систем забезпечення якості.

Проте, *Бухарестським комюніке* [1] визнано про необхідність зосередження вищими навчальними закладами і стейкхолдерами подальших зусиль щодо всебічного впровадження та удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості.

Одним з кроків, спрямованих на підвищення якості і конкурентоспроможності освіти за для вирішення стратегічних завдань, що стоять перед національною системою освіти в умовах її інтеграцію в європейський і світовий освітній простір, було розроблення *Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року*, схваленої Указом Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013, де зазначено, що одним із ключових напрямом державної освітньої політики має стати підвищення якості освіти. Документ також констатує, що «задекларовані у попередні десятиріччя стратегічні завдання щодо забезпечення рівного доступу дітей і молоді до якісної освіти, її стабільного та сучасного розвитку, демократизації управління не набули повної реалізації» [15].

Наступним кроком щодо реалізації стратегії для модернізації вищої освіти було прийняття 01.07.2014 р. нового Закону України «Про вищу освіту», в якому вперше з'являється окремий розділ, що присвячується проблемі забезпечення якості вищої освіти [7].

Таким чином, питання якості вищої освіти вбачається важливим елементом модернізації сучасної вищої освіти та інтеграції України в світовий освітній простір.

Мета статті. Провести аналіз вітчизняних праць та розглянути сучасні підходи до розуміння сутності понять «якість освіти» та «якість вищої освіти».

Аналіз наукових праць із проблеми дослідження. З метою дослідження сутності понять «якість освіти» та «якість вищої освіти» нами було проаналізовано ряд вітчизняних (Зуб'як В., Луговий В., Саух П., Таланова Ж., Тализін М., Хлебнікова Т., Хоруженко Т. та ін.) наукових праць, що розглядають і вивчають якість освіти та якість вищої освіти з різних позицій і сторін. Зокрема:

- сутність поняття якості освіти представлена у працях Дмитренко П., Зуб'як В., Коваль К., Распошнюк І., Саух П., Тализіна М., Токман А., Хоруженко Т.;
- чинники якості освіти презентовані у роботах Коваль К., Приходько В., Распотнюк І., Тализіна М., Токман А.;
- сутність поняття якості вищої освіти висвітлена у доробках Кучми Р., Яхніна Я.;
- чинники забезпечення якості вищої освіти знаходимо у Хлебнікової А.;
- параметри якості вищої освіти констатовані у дослідженнях Зайчук В., Зінковського Ю. та Мірського Г.;
- щодо інструментів ідентифікації та забезпечення якості вищої освіти наголошено у працях Лугового В., Таланової Ж.

Аналіз наукових вітчизняних праць засвідчив актуальність даної проблеми та потребує подальшого дослідження.

Якість освіти. В науковій літературі категорії «якість освіти» є досить широкими, багатозначними та складним для інтерпретації.

Погоджуємося з авторами монографії «Філософсько-методологічні засади підвищення якості вищої освіти України: європейський вимір», що така ситуація пов'язана з тим, що дане поняття «поєднує сутнісні (якість), процесуальні (освіта), темпоральні (навчання) та інші характеристики, а освіта постає в ролі суспільного явища, процесу, інституту тощо» [26, 22].

У короткому термінологічному словнику інноваційних педагогічних технологій пропонується таке визначення якості освіти: «якість освіти — рівень знань і вмінь, розумового, морального і фізичного розвитку тих, хто навчається, на певному етапі відповідно до поставлених цілей; рівень забезпечення навчальної діяльності і надання освітніх послуг учасникам освітнього процесу навчально-виховним закладом» [11].

В Енциклопедії освіти поняття якості освіти дається у такий спосіб: «якість освіти (англ.- quality of education) - певна збалансована відповідність певного освітнього рівня (загальної середньої, професійно-технічної, вищої тощо) численним потребам, цілям, умовам, затвердженим освітнім нормам і стандартам, яка встановлюється для виявлення причин порушення цієї відповідності та управління процесом поліпшення встановленої якості» [4, 1017-1018; 10].

У цьому ж джерелі зазначається, що науковцями розрізняються два основні підходи щодо визначення сутності якості освіти. У межах першого, сутність якості освіти «розглядається з точки зору задоволення потреб та досягнення певних норм, стандартів, цілей (особистості, суспільства, держави), що нормативно затверджені відповідними документам». З точки зору другого підходу, якість освіти подається з позицій сучасної теорії і практики управління якістю, тобто як управлінська категорія. В цьому аспекті якість освіти, як об'єкт управлінського впливу, «розглядається одночасно з позицій якості освітньої системи, якості освітнього процесу (як процесу споживання наданих освітніх послуг) та якості особистості випускника (як результату діяльності освітньої системи за показниками його освіченості та сформованості суспільно значущих цінностей)» [4, 1017-1018; 10].

Аналізуючи різні підходи до тлумачення поняття «якості освіти», автори монографії «Філософсько-методологічні засади підвищення якості вищої освіти України: європейський вимір» роблять висновок, що якість освіти можна розглядати як: загальнофілософську категорію, що є базисом для розвитку знань; процес осягнення знання, навчання та освіти, зорієнтований на якісні характеристики з позицій загальнонауковості; конкретно наукову складову – навчальна, педагогічна та освітня діяльність та її наслідки; кількісну складову, яка через свої технологічні особливості виявляються в методиках оцінювання знань та їх відповідності необхідним стандартам [26, 25].

Професор Саух П. якість освіти розуміє як багатовимірну модель соціальних норм і вимог до особистості та освітнього середовища, в якому відбувається розвиток особистості, та системи освіти, яка реалізує їх на усіх етапах навчання людини [20, 3].

Деякі автори (Зуб'як Р., Ляшенко О.) вважають, що якість освіти є характеристикою системи освіти, яка відображає відповідність організованого процесу, досягнутих результатів та самої системи цілям, соціальним нормам, стандартам освіти, потребам споживачів [9].

Хоруженко Т. вважає, що «якість освіти відображає ступінь відповідності сукупності властивостей освітнього процесу та його результату певним нормам (стандартам) освіти». Результативною категорією якості освіти є якість підготовки фахівців, яка виявляється у певному комплексі компетенцій випускника [28, 7].

Схожої позиції підтримуються такі дослідники, як Распошнюк І., Тализін М., Токман А. [23; 25], визначаючи якість освіти контексті компетентнісного підходу. На думку цих авторів, якість освіти – це комплекс характеристик освітнього процесу, зокрема, якість потенціалу досягнення мети освіти, якість процесу формування та якість результату освіти, що сприяють формуванню особистісної компетентності.

Опираючись на праці низки вітчизняних науковців, Коваль К. визначає, що одні з них підходять до визначення поняття «якість освіти», розглядаючи його «як суспільний ідеал освіченості людини, другі, як результат її навчальної діяльності, треті, як процес організації навчання та виховання, четверті, як критерії функціонування освітньої системи» [10].

Ми погоджуємось з Дмитренко П., який розглядає якість освіти в двох аспектах: зовнішнього (якість результату освітнього процесу) та внутрішнього (характеристики системи забезпечення якості). Якість результату освітнього процесу відображає відповідність рівня підготовки випускників вимогам стандартів. Система забезпечення якості складається зі змісту освіти, рівня підготовки тих, хто навчається, викладацьких кадрів, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення, використання освітніх технологій тощо [3].

Такої ж думки притримуються Коваль К., Приходько В., Распошнюк І, Тализін М., Токман А. [10; 19; 23; 25], вирізняючи *внутрішні й зовнішні чинники якості освіти*, які характеризують освітній процес, його результат і систему освіти загалом.

До внутрішніх характеристик якості науковці відносять:

- якість освітнього середовища («технологічність» управління освітнім процесом, ефективність науково-методичної роботи, ресурсне забезпечення навчального процесу, кадровий потенціал тощо);
- якість реалізації освітнього процесу (науковість і доступність змісту освіти, педагогічна майстерність, ефективність засобів навчання тощо);
- якість результатів освітнього процесу (рівень навчальних досягнень, розвиток мислення, ступінь соціальної адаптації, культури тощо).

До зовнішніх показників якості освіти, що відображають ефективність функціонування освітньої системи, її вплив на людину та суспільні процеси, задоволення потреб особистості й держави загалом, належать:

- доступність освіти;
- відповідність освітнім стандартам;
- задоволення освітніх запитів;
- наступність освіти;
- відкриття перспектив професійного зростання тощо.

На думку професора Сауха П. оцінити якість освіти можна за такими параметрами, як: суспільний ідеал освіченості людини, результат навчальної діяльності людини, критерій ефективності функціонування освітньої системи [20, 3].

Автор також вважає, що механізмом забезпечення якісної освіти є моніторинг. Такої ж думки притримується низка інших вітчизняних науковців (Вікторов В., Хоруженко Т., Хлебнікова Т. тощо) [2; 24; 27; 28].

Вище здійснений аналіз засвідчив, що різні підходи до поняття «якість освіти» показують поліваріантність трактування цього поняття. Деякі дослідники пов'язують сутність поняття «якість освіти» з результатом освіти, інші, передусім, зі станом процесу освіти. Але, на нашу думку, більш виправданою є позиція науковців, які розглядають якість освіти як сукупність закладених ресурсів, освітнього процесу та його результату.

Якість вищої освіти. З огляду на те, що Україна взяла на себе зобов'язання проводити роботу з приведення якості національної освіти у відповідність до європейських стандартів, та узгодженні нормативно-правових змін у системі вищої освіти, згідно зі стандартами і рекомендаціями Європейського простору вищої освіти, вкрай важливим є розуміння поняття якості вищої освіти.

«Національний освітній глосарій: вища освіта» дає таке визначення терміну: «Якість вищої освіти (Quality in Higher Education) – характеристика вищої освіти, що відображає відповідність результатів навчання, освітніх процесів та інституційних умов актуальним цілям розвитку особи і суспільства» [16].

У Законі України «Про вищу освіту» якість вищої освіти визначається як «рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти» «якість освітньої діяльності - рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань» [7].

Дослідник Кучма Р. визначає якість вищої освіти як збалансовану відповідність освіти (результату, процесу, освітньої системи) визначеним потребам, цілям, вимогам, нормам (стандартам), що відповідають необхідності сучасного суспільного розвитку. Автор вважає, що якість вищої освіти складається з якості таких компонентів, як: якість викладання (навчального процесу, педагогічної діяльності), якість науково-педагогічних кадрів, якість

освітніх програм, якість матеріально-технічної бази та інформаційно-освітнього середовища, якість абітурієнтів, якість наукових досліджень, якість управління освітою тощо [12, 90].

На думку Яхніна Я., «якість вищої освіти має три важливі аспекти: конструктивну якість курсу професійної підготовки, відповідну його змістовним первинним і організаційним можливостям; експлуатаційну якість, відповідну рівню реалізації навчального процесу; функціональну якість, відповідну міри досягнення кінцевої мети професійної освіти фахівців» [25, 27].

У своєму дослідженні Зайчук В. виокремлює наступні основні *параметри якості вищої освіти*: відповідність навчальних досягнень студентів державним освітнім стандартам; якість навчально-виховного процесу, що забезпечує рівень особистісного розвитку; динаміка індивідуальних досягнень у самовизначенні, саморозвитку, самореалізації; навчально-методичне забезпечення процесу підготовки; позитивна мотивація навчання, готовність до пізнавальної діяльності; якість управління освітніми програмами, що мають бути спрямовані на основну мету системи освіти-забезпечити умови для всебічного розвитку студентів, виховання громадянина демократичного суспільства [6, 57].

На думку Зінковського Ю. та Мірського Г. узагальненим *критерієм якості вищої освіти* є володіння випускником усіма компетенціями, необхідними для виконання на високому творчому рівні професійних завдань, можливість його працевлаштування за спеціальністю та безболісного періоду адаптації на робочому місці [8, 13-14].

В монографії «Філософсько-методологічні засади підвищення якості вищої освіти України: європейський вимір» група науковців визначають важливі *критерії забезпечення якості вищої освіти*. Зокрема, науковий потенціал професорсько-викладацького складу, задоволеність студентів якістю й організацією навчального процесу, сучасне матеріально-технічне забезпечення навчального закладу тощо [26, 127].

Підтвердження цього ми знаходимо у таких вчених як, Ніколаєвський В., Хлебнікова Т., які вважають, що основними *чинниками забезпечення якості вищої освіти* є: професійна підготовка викладачів; сучасне матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення навчального процесу; відповідність програм навчальних дисциплін сучасним вимогам; використання у навчальному процесі сучасних освітніх технологій; наявність системи контролю й оцінювання викладання; рівень знань студентів; стимулювання самостійної роботи студентів; спрямованість викладання на формування соціальних якостей сучасного фахівця; залучення викладачів і студентів до науково-дослідної діяльності; використання матеріалів соціологічних та інших досліджень; контакти з провідними зарубіжними фахівцями [27].

Більшість провідних українських науковців (Луговий В, Таланова Ж. тощо) наголошують, що ефективними інструментами ідентифікації якості вищої освіти слугують європейські та національні рамки кваліфікацій, зокрема Рамка кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (РК ЄПВО, 2005 р.), Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя (ЄРК НВЖ, 2008 р.), Національна рамка кваліфікацій (НРК, 2011 р.). Вчені також вважають, що дієвим інструментарієм щодо *забезпечення якості для української вищої освіти* є імплементація систем внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості відповідно до Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти (ESG), якій містить перелік стандартів та перелік рекомендацій для вищих навчальних закладів та агенції забезпечення якості вищої освіти [13; 18].

Проведений аналіз засвідчив, що проблема забезпечення якості вищої освіти є не вирішеною, тому залишається досить актуальною на сьогоднішній день і потребує подальшого дослідження.

Висновки

1. Останні роки поняття «якість освіти» викликає широких дискусій серед вітчизняних науковців. Різні підходи до виявлення сутності поняття «якості освіти»

показують багатоаспектність та різноплановість наукових поглядів щодо розуміння цього поняття, оскільки охоплює як сукупність закладених ресурсів та результат освітньої діяльності, так і процес його досягнення. Отже, єдиного підходу до чіткого визначення понять «якість освіти» не має.

2. Дослідження проблеми якості вищої освіти ще не отримало глибокого вивчення та вичерпного аналізу і є предметом наукових дискусій. Проблема якості вищої освіти є надзвичайно актуальною і значущою для України. Отже, аналіз української вищої освіти виявляє низку проблем, як до визначення, яке потребує уточнення розуміння якості, так і щодо її забезпечення.

3. Виправлення становища, з огляду на сучасні трансформації в сфері освіти, полягає, насамперед, у необхідності імплементації компетентнісного підходу та комплексу інструментів систем внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості відповідно до Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти, які повною мірою є унормовані новим Законом України «Про вищу освіту».

Список використаних джерел:

1. Бухарестське комюніке «Використання нашого потенціалу з найбільшою користю: консолідація Європейського простору вищої освіти», 26–27 квітня 2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.edupolicy.org.ua/files/Bucharest_Communique\(2012\).pdf](http://www.edupolicy.org.ua/files/Bucharest_Communique(2012).pdf)
2. Вікторов В. Основні критерії та показники якості освіти / В.Вікторов // Вища освіта України. – 2006. – № 1. – С. 54–59.
3. Дмитренко П. В. Принципи управління якістю освіти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gnpu.edu.ua/files/VIDANNIY/Visnik_19/V19_3_9.pdf
4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г.Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
5. Загальноєвропейський простір освіти – досягнення мети: Комюніке Конференції європейських міністрів освіти, м. Берген, 19-20 травня 2005 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.edupolicy.org.ua/_dx/main_ua/high-edu_ua/bologna_ua.html
6. Зайчук В. Управління якістю освіти як складова державної освітньої політики / В.О. Зайчук // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 1. – С. 56–78.
7. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
8. Зінковський Ю., Мірських Г. Креативність – фрактал сучасної парадигми вищої технічної освіти / Ю. Зінковський, Г.Мірських // Вища освіта України. – 2007. – № 4. – С. 11–17.
9. Зуб'як Р.М. Управління якістю підвищення кваліфікації керівників загальноосвітніх навчальних закладів сільської місцевості. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tme.umo.edu.ua/docs/2/09zubrlt.pdf>
10. Коваль К. Змістові складники поняття «якість освіти» / К.С.Коваль // Педагогіка та психологія: зб. наук. пр. / Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х.: Курсор, 2011. – Вип. 39. – С. 37–41. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv
11. Короткий термінологічний словник інноваційних педагогічних технологій. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oblosvita.com/navigaciya/skrynka/zahody/6264-korotkij-terminologichnij-slovnik-innovacijnix-pedagogichnix-technologij.html>
12. Кучма Р. Сучасні системи управління якістю вищої освіти в контексті вимог Болонського процесу / Р.М.Кучма // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія. Політологія. – 2010. – Випуск 94-96. – С. 87–93.

13. Луговий В., Таланова Ж. Якість вищої освіти в Україні: проблеми забезпечення та визначення / В.І.Луговий, Ж.В.Таланова // Вища освіта України: Тематичний випуск «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу» – 2013. – № 3 (додаток 2). – 256 с. – С. 6–10.
14. На шляху до Європейського простору вищої освіти: відповіді на виклики глобалізації / Комюніке Конференції Міністрів європейських країн, відповідальних за сферу вищої освіти, м. Лондон, 16-19 травня 2007. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.edupolicy.org.ua/_dx/main_ua/high-edu_ua/bologna_ua.html
15. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року від 25.06.2013 р. №344/2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
16. Національний освітній глосарій: вища освіта. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/glossariy_a5_v.6.pdf
17. Огнев'юк В.О. Освітнологія: витоки наукового напрямку: монографія / За ред. В.О. Огнев'юка; Авт. кол.: В.О. Огнев'юк, С.О. Сисоєва, Л.Л. Хоружа, І.В. Соколова, О.М. Кузьменко, О.О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.
18. Правові засади реалізації Болонського процесу в Україні: монографія / [Кол. авт: Бугров В., Гожик А., Жданова К., Зарубінська І., Захарченко В., Калашнікова С., Козієвська О., Линьова І., Луговий В., Оржель О., Рашкевич Ю., Таланова Ж., Шитікова С.; за заг. ред. В. Лугового, С. Калашнікової.] – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», - 2014. – 156 с. – С. 65– 95
19. Приходько В. Системний підхід до моніторингу якості освітньої діяльності загальноосвітнього навчального закладу / В.Приходько // Теорія та методика управління освітою. – 2012. – № 9. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv
20. Саух П. Якість освіти як індикатор рівня життя інформаційного суспільства / Саух П.Ю. // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2006. – С. 3–7.
21. Скубашевська О. Мовні стратегії інноваційної освіти / О. Скубашевська // Вища освіта України. – 2007.– № 4. – С. 51–55.
22. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К.: Ленвіт, 2006. – 35 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.enqa.eu/indirme/esg/ESG%20in%20Ukrainian.pdf>
23. Тализін М. Проблеми якості освіти / М.Тализін – К.: Наукова думка, 2006. – 112 с.
24. Теоретичні засади моніторингу якості вищої природничої та інженерної освіти: монографія / К.В. Корсак, Ю.К. Корсак, З. Є. Тарутіна, А. К. Похресник, Г.О. Козлакова Г. О. та ін.– К.: Педагогічна думка, 2012. – 208 с. – Серія: Модернізація вищої освіти: світоглядно-педагогічні проблеми
25. Токман А., Распошнюк І. Сутність і структура поняття «якість освіти у ВНЗ» в педагогічній літературі / А.Токман, І.Распошнюк // Освіта на Луганщині. – 2013.– № 1. – С. 25–29.
26. Філософсько-методологічні засади підвищення якості вищої освіти України: європейський вимір: монографія / [авт. кол.: В. Андрущенко (керівник), М. Бойченко, Л. Горбунова, І. Надольний та ін.] – К. : Педагогічна думка, 2012. – 220 с.
27. Хлебнікова Т. Кваліметричний підхід до вивчення якості вищої освіти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tme.umo.edu.ua/docs/5/11hleqhe.pdf>
28. Хоруженко Т.А. Методичні засади моніторингу якості фахової підготовки майбутніх учителів трудового навчання: автореф.дис.канд. пед. наук: 13:00:02 / Т.А.Хоруженко. – Ч., 2010. – 21 с.

Halina Aliokhina
QUALITY OF EDUCATION IN THE CONTEXT
OF MODERN TRANSFORMATIONS IN HIGHER EDUCATION

The paper deals with the analysis of modern approaches to understanding of concepts of quality of education and quality of higher education.

Keywords: higher education, quality of higher education, quality of higher education, quality assurance in higher education.